

Τίτλος Μαθήματος	Οικογενειακό Δίκαιο			
Κωδικός Μαθήματος	LAW 201			
Τύπος μαθήματος	Υποχρεωτικό			
Επίπεδο	Προπτυχιακό			
Έτος / Εξάμηνο φοίτησης	2 ^ο / 3 ^ο (Χειμερινό)			
ECTS	6	Διαλέξεις εβδομάδα	/ 1	Εργαστήρια εβδομάδα
Στόχος Μαθήματος	<p>Το μάθημα του Οικογενειακού Δικαίου χωρίζεται, λόγω μεγάλης ύλης, σε δύο επιμέρους μαθήματα, Οικογενειακό Δίκαιο Ι, το οποίο διδάσκεται στο Στ' Εξάμηνο Σπουδών, και Οικογενειακό Δίκαιο ΙΙ, το οποίο διδάσκεται στο Ζ' Εξάμηνο Σπουδών. Το Οικογενειακό Δίκαιο εκσυγχρονίστηκε ριζικά κατά το πρότυπο του Ελληνικού Οικογενειακού Δικαίου μετά την σχετική τροποποίηση του Συντάγματος δυνάμει του Νόμου 95/89. Η τροποποίηση ήταν το προϊόν της νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής για την αναθεώρηση και κωδικοποίηση του Οικογενειακού Δικαίου η οποία συστάθηκε το 1983 υπό την προεδρία του τότε Δικαστού του Ανωτάτου Δικαστηρίου Λουκή Σαββίδη με οδηγίες του τότε Υπουργού Δικαιοσύνης Φοίβου Κληρίδη. Η έκθεση της επιτροπής υιοθετήθηκε κατά το μεγαλύτερο μέρος της από την Βουλή των Αντιπροσώπων και είχε σαν κατάληξη την τροποποίηση του Άρθρου 111 του Συντάγματος δυνάμει της οποίας κατέστη δυνατή η σύσταση και λειτουργία πλέον των Οικογενειακών Δικαστηρίων δυνάμει του νόμου 23/90. Στο πλαίσιο της αναθεώρησης του Οικογενειακού Δικαίου η πολιτεία αναγνωρίζει μόνο διαζύγια που εκδίδονται από τα Οικογενειακά Δικαστήρια. Επιπρόσθετα, κατέστη δυνατή η σύναψη πολιτικού γάμου δυνάμει του νόμου 21/90 και στο πλαίσιο της αναθεώρησης εκ βάρων του Οικογενειακού Δικαίου θεσπίστηκε νόμος που προβλέπει για τις σχέσεις γονέων και τέκνων για τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και άλλα συναφή θέματα, όπως η συγγένεια και η νομική υπόσταση</p>			

των τέκνων και στην συνέχεια η υιοθεσία. Το νομοθετικό πλαίσιο στηρίζεται σε σχέση με τα παιδιά που γεννήθηκαν χωρίς γάμο των γονέων από την σύμβαση περί νομικής κατάστασης των εξώγαμων τέκνων και για θέματα δικαιοδοσίας. Εφαρμογή έχουν και διάφορες άλλες διεθνείς συμβάσεις οι οποίες διέπουν επίσης θέματα αμοιβαίας αναγνώρισης και εκτέλεσης των αποφάσεων και προστασίας κατά της απαγωγής των παιδιών. Το όλο πλαίσιο στηρίζεται και από σχετικό Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στα 22 χρόνια λειτουργίας των Οικογενειακών Δικαστηρίων, εκδικάστηκαν χιλιάδες υποθέσεις και υπάρχει μια πλούσια Νομολογία σε όλο το φάσμα του δικαίου. Αποφάσεις των Οικογενειακών Δικαστηρίων εφεσιβάλλονται στο Ανώτατο Δικαστήριο. Στόχος της σειράς των διαλέξεων είναι οι φοιτητές να κατανοήσουν το νέο νομικό πλαίσιο το οποίο εισήχθη στην Κύπρο την δεκαετία του 90 σε αντίθεση με το παλαιό και την ενοποίηση ουσιαστικά του δικαίου αλλά και εφαρμογή του από τον θεσμό των Οικογενειακών Δικαστηρίων. Θέματα τα οποία αφορούν όλο το φάσμα σχέσεων συζύγων και τέκνων εμπίπτουν πλέον στην αποκλειστική αρμοδιότητα των Οικογενειακών Δικαστηρίων και κατ' έφεση του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Κύπρου με τριμελή σύνθεση του. Πέραν από την αναγκαιότητα δημιουργίας στέρεης βάσης γνώσεων για το σύστημα, τις πτυχές του δικαίου και την νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου, οι φοιτητές θα καταστούν κοινωνοί των βασικών αρχών του δικαίου και στην συνέχεια σαν λειτουργοί της δικαιοσύνης της εφαρμογής τους με στόχο την προστασία της οικογένειας που βρίσκεται στον πυρήνα της Κυπριακής κοινωνίας. Σύγχρονες, όμως, εξελίξεις για τις οποίες το νομοθετικό σώμα υστέρησε σε αντίθεση με το δικαστικό και αφορούν την αναγνώριση των εξωγαμιαίων σχέσεων ως και η εξέλιξη του δικαίου στην Αγγλία θα εξεταστούν για συγκριτικούς λόγους με στόχο πάντοτε την απόκτηση κριτικής διάθεσης και αντιμετώπισης του συστήματος δικαίου το οποίο βεβαίως μετά την πάροδο αυτού του αιώνα χρήζει εκ νέου περαιτέρω βελτίωσης και νομοθετικής ρύθμισης.

<p>Μαθησιακά Αποτελέσματα</p>	<p>Με την περάτωση των διαλέξεων οι φοιτητές θα:</p> <p>Είναι σε θέση να γνωρίζουν την ιστορική εξέλιξη του δικαίου και τις βασικές πρόνοιες της μεταρρύθμισης του το 1990</p> <p>Είναι σε θέση να κατέχουν με επάρκεια όλες τις πτυχές του Οικογενειακού Δικαίου για να μπορούν να συμβουλεύουν και να αντιμετωπίζουν προβλήματα που καθημερινά εγείρονται.</p> <p>Παρουσιάζουν υποθέσεις ενώπιον Οικογενειακού Δικαστηρίου και κατ έφεση στο Εφετείο</p> <p>Εξετάζουν θέματα δικαιοδοσίας ιδιαίτερα σε μια εποχή όπου γάμοι τελούνται στην αλλοδαπή, περιουσία αποκτάται στην Κύπρο και ο πυρήνας της οικογένειας είναι στην Κύπρο ή το εξωτερικό.</p> <p>Αποκτήσουν κριτική διάθεση και κριτική αντιμετώπιση του δικαίου με στόχο τις εποικοδομητικές εισηγήσεις για την περαιτέρω εξέλιξης και βελτίωσης του.</p> <p>Γνωρίζουν τις τάσεις, ιδιαίτερα στην Αγγλία εξέλιξης του δικαίου ιδιαίτερα σε σχέση με την αναγνώριση θεσμών εξωγαμιαίων.</p>		
<p>Προαπαιτούμενα</p>	<p>LAW 101 Κυπριακό Νομικό Σύστημα LAW 102 Συνταγματικό Δίκαιο (Σύνταγμα Κυπριακής Δημοκρατίας)</p>	<p>Συναπαιτούμενα</p>	<p>Κανένα</p>
<p>Περιεχόμενο Μαθήματος</p>	<p>Η τροποποίηση του Άρθρου 111 του Συντάγματος με τον Νόμο 95/89 και το ιστορικό της τροποποίησης όπως και η προσβολή της συνταγματικότητας του τροποποιητικού Νόμου μέσα στο πλαίσιο του Καταστατικού της Παναγιότατης Εκκλησίας της Κύπρου θα εξεταστούν σε λεπτομέρεια . Σχετική αναφορά θα γίνει και στις βασικές συνταγματικές πρόνοιες που αφορούν θέματα οικογένειας, γάμου και ιδιωτικής ζωής αλλά θα γίνει και σύγκριση των προνοιών του Καταστατικού Χάρτη της Παναγιότατης Εκκλησίας της Κύπρου με τις ισχύουσες νομοθετικές ρυθμίσεις. Η ίδρυση, σύνθεση, δικαιοδοσία και εξουσίες των Οικογενειακών Δικαστηρίων δυνάμει του νόμου 23/90 όπως επίσης και ο σχετικός διαδικαστικός κανονισμός και η λειτουργία των Οικογενειακών Δικαστηρίων θα</p>		

εξεταστούν μαζί με τους περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Θρησκευτικές Ομάδες Νόμων και Κανονισμών. Μέσα στο πλαίσιο αυτό θα εξεταστούν και οι εφαρμοζόμενες επί του θέματος πρόνοιες του Οικογενειακού Δικαστηρίου 14/60. Η πρόσφατη τροποποίηση του περί Γάμου Νόμου που αντικαθιστά τον προηγούμενο και επί Αγγλοκρατίας ισχύοντα Νόμο Κεφάλαιο 279 ως επίσης και οι πρόνοιες για την σύναψη πολιτικού γάμου, Νόμος 21/90 ως και για τους γάμους μεταξύ Ιουλιανών, επίσης θα εξεταστούν, μαζί με τις πρόνοιες του Νόμου για απόπειρα συνδιαλλαγής και πνευματικής λύσης 22/90. Ο Νόμος που αφορά τις Σχέσεις Γονέων και Τέκνων 21/90 θα εξεταστεί σε λεπτομέρεια όπως και οι πρόνοιες που αφορούν στο πλαίσιο του Νόμου, το επώνυμο του τέκνου, την γονική μέριμνα και άσκηση της, την επιμέλεια του προσώπου, την ευθύνη των γονέων, τις πρόνοιες για τα τέκνα χωρίς γάμο των γονέων τους, θέματα που σχετίζονται με την προσωπική επικοινωνία και την διατροφή γενικότερα, με δεδομένο ότι ένας μεγάλος αριθμός ενώπιον του Δικαστηρίου αφορούν αιτήσεις διατροφής, και προσωπικής επικοινωνίας με το τέκνο χωρισμένων συζύγων. Ο νόμος που ρυθμίζει τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων και ο οποίος αποτελεί αναγνώριση της συνεισφοράς του συζύγου στην απόκτηση κυρίως μεταγαμιαίας περιουσίας αποτελεί επανάσταση στον τομέα του Κυπριακού Δικαίου, ιδιαίτερα το Τεκμήριο συμμετοχής της συζύγου στην απόκτηση της περιουσίας. Οι σχετικές τροποποιήσεις που υποχρεώνουν την αποκάλυψη των περιουσιακών στοιχείων και η χρησιμότητα του εργαλείου ως και η πρακτική εφαρμογή του θα εξεταστούν. Θέματα που αφορούν την συγγένεια και την νομική υπόσταση των τέκνων επίσης θα εξεταστούν υπό το φως της νομολογίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου αλλά και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, ιδιαίτερα σε σχέση με την διαδικασία αναγνώρισης τέκνου ως και οι σχετικές πρόνοιες περί παραγραφής του δικαιώματος και η συμβατότητα του με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Οι τροποποιήσεις που αφορούν την υιοθεσία και εν

	<p>γένει ο Νόμος για τις προϋποθέσεις και διαδικασία υιοθεσίας, για τα αποτελέσματα της υιοθεσίας, τις προϋποθέσεις έγκυρης υιοθεσίας και την προστασία του προς υιοθεσία ανηλίκου, επίσης θα εξεταστούν ιδιαίτερα κάτω από το φώς της αυξημένης τάσης υιοθεσιών στην Κύπρο. Στο όλο πλαίσιο θα εξεταστούν και οι Διεθνείς και Ευρωπαϊκές Συμβάσεις που αφορούν διάφορες πτυχές του δικαίου. Αντίστοιχες πρόνοιες που ισχύουν στο Ηνωμένο Βασίλειο, ιδιαίτερα σε σχέση με την δημιουργία σιωπηρών και ή αποληγόντων και ή τεκμαιρομένων καταπιστευμάτων θα εξεταστούν με δεδομένη την εφαρμογή τους κατ' αναλογία και στην Κύπρο.</p>
Μεθοδολογία Διδασκαλίας	<p>Παράδοση: 20 ώρες Συζήτηση: 12 ώρες</p>
Βιβλιογραφία	<ol style="list-style-type: none"> 1. Σωτήρη Λιασίδη, Οικογενειακό Δίκαιο (Διάφοροι Τόμοι) 2. Κυπριακό Οικογενειακό Δίκαιο, Λούης Πάρλας 3. Παπαδημήτριου, Νέο Οικογενειακό Δίκαιο 4. Σεργίδη, Λόγοι Διαζυγίου, Τόμος I και II 5. Bromley's, Family Law 6. Black, Bridge, Bond, and Gribbin, A Practical Approach To Family Law 2009. 7. Family Law 4th ed, Jonathan Herring.
Αξιολόγηση	<ul style="list-style-type: none"> • Παρακολούθηση και συμμετοχή (10%) • Ενδιάμεση Εξέταση και Εργασία (-ες) (30%) • Τελική Εξέταση (60%)
Γλώσσα	Ελληνικά